

NEGARAKU

INSTITUT TADBIRAN AWAM NEGARA (INTAN)
JABATAN PERKHIDMATAN AWAM

PENULISAN SURAT BERKUALITI

MOHD. SAHRUL NIZAM BIN JAAFAR
PEN. PERUNDING LATIHAN KANAN (P) 4
INTAN KAMPUS WILAYAH UTARA (INTURA)

BIODATA PENCERAMAH

NAMA : MOHD. SAHRUL NIZAM BIN JAAFAR

GELARAN : PEN. PERUNDING LATIHAN (P) 4

ASAL : KELANTAN

BIDANG : PENGURUSAN TEKNOLOGI, UTM PENDIDIKAN

PENGALAMAN :

- 2000 - WISMA PUTRA, KEMENTERIAN LUAR NEGERI**
- 2000 – 2004 - INTAN KAMPUS BUKIT KIARA, JPA**
- 2004 – 2014 - PEJABAT SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG**
- 2015 - PEJABAT DAERAH DAN TANAH SEBERANG PERAI TENGAH**
- 2016 – KINI - INTAN KAMPUS WILAYAH UTARA (INTURA)**

KOMPETENSI : FAIL & REKOD, MPK & FM, PERHUBUNGANAN PELANGGAN, KIK, EKSA, KREATIVITI, PEMIKIRAN KREATIF DAN LDK

SKOP CERAMAH

- 1. Objektif**
- 2. Asas Rujukan**
- 3. Definisi**
- 4. Peranan**
- 5. Format**
- 6. Prinsip**

OBJEKTIF CERAMAH

- ❖ **Menyediakan surat rasmi mengikut format yang betul,**
- ❖ **Menggunakan bahasa yang sesuai dan tepat**
- ❖ **Supaya boleh difahami oleh penerima**

ASAS RUJUKAN

1. Surat Pekeliling Am Bil. 1 Tahun 2013

Penyeragaman Format Kepala Surat Kementerian/
Jabatan/Agensi Persekutuan

2. Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5/07

Panduan Pengurusan Pejabat
Bahagian VI – Urusan Surat Kerajaan

DEFINISI SURAT RASMI

Alat komunikasi **bertulis** yang **rasmi** antara satu **agensi kerajaan** dengan pihak luar atau dengan cawangannya yang dikeluarkan oleh jabatan-jabatan Kerajaan, badan berkanun, syarikat swasta dan perniagaan dan institusi Pendidikan.

PERANAN SURAT RASMI

- ❖ Sebagai **alat** komunikasi bertulis
- ❖ Sebagai **penyampai maklumat** bertulis
- ❖ Sebagai **dokumen** yang boleh dijadikan bahan rujukan dan rekod
- ❖ **Wakil** atau duta individu, Syarikat, Jabatan atau negara

FORMAT SURAT RASMI

a **b**

f **c**

e **MAMPU** **d**

KETUA PEMBARAH
Unit Pemodenan Tadbiran Dan
Perancangan Pengurusan Malaysia (MAMPU)
Jabatan Perdana Menteri
Aks 6, Blok B2
Kompleks Jabatan Perdana Menteri
Pusat Perancangan Keagihan Persekutuan
62502 PUTRAJAYA
MALAYSIA

Tel: 62-6222 8222
Faks: 62-6222 1143
Portal Rasm: www.mampu.gov.my
Email: kg@mampu.gov.my

f BERSAMA MELAKSANAKAN TRANSFORMASI

g

a **b**

e **d** **MAMPU** **c**

UNIT PEMODENAN TADBIRAN DAN
PERANCANGAN PENGURUSAN MALAYSIA (MAMPU)
Jabatan Perdana Menteri
Aks 6, Blok B2
Kompleks Jabatan Perdana Menteri
Pusat Perancangan Keagihan Persekutuan
62502 PUTRAJAYA
MALAYSIA

Tel: 62-6222 8222
Faks: 62-6222 1143
Portal Rasm: www.mampu.gov.my

e BERSAMA MELAKSANAKAN TRANSFORMASI

f

A: ALAMAT PENGIRIM

KEPALA SURAT

- **Jata Negara, Logo Jabatan/Agensi**
- **Nama jabatan - huruf besar**
- **Alamat rasmi jabatan – huruf besar**

Terjemahan

- **ada hubungan antarabangsa
atau agensi Agama Islam**

B : MAKLUMAT SOKONGAN

- **No. Telefon Rasmi Jabatan**
- **No. Faksimili**
- **Alamat e-mail jabatan**
- **Laman web jabatan/portal**

(Boleh berada di tepi atau di tengah)

C : GARIS PEMISAH

- Ia merupakan garis pemisah kekal
- Di sebelah atas garisan mengandungi Maklumat statik (kekal)
- Di sebelah bawah garisan mengandungi Maklumat yang berubah-ubah mengikut Surat yang ditulis

D : RUJUKAN TUAN

- ❖ **Catatkan di ruang atas sebelah kanan Surat**
- ❖ **Gunakan nombor rujukan surat yang diterima apabila menjawab surat itu**
- ❖ **Tidak perlu lagi menyebutkan nombor Rujukan tuan dalam isi surat**

E : RUJUKAN KAMI

- **Dapatkan nombor rujukan dari fail yang berkenaan**
- **Kosongkan bilangan surat buat sementara jika tidak pasti nombornya dan ditulis tangan kemudiannya**

F : TARIKH

Taipkan tarikh tanpa menggunakan 'hb'
Jangan menggunakan koma atau noktah
Nama bulan dengan huruf kecil
Contoh :
5 Jun 2009
(Sekiranya menggunakan tarikh kalender Islam pastikan tarikhnya betul)

G : ALAMAT PENERIMA

1 - Kepada Agensi Kerajaan

- ❖ Menggunakan gelaran rasmi **JAWATAN**
- ❖ Jangan letakkan koma atau nokhtah pada baris akhir alamat
- ❖ Contoh:

Pengarah

**Institut Tadbiran Awam Negara
Kampus Wilayah Utara**

2 – Surat Khusus Kepada Ketua Agensi

➤ **Didahului dengan kata hormat, gelaran kebesaran, nama, gelaran jawatan dan alamat rasmi agensi berkenaan**

➤ **Contoh :**

**YBhg. Tan Sri Sidek bin Hassan
Ketua Setiausaha Negara
Jabatan Perdana Menteri**

3 – Surat kepada Orang Ramai / Individu

- **Dialamatkan kepada nama dan alamat individu tersebut**
- **Jika mempunyai gelaran, kata hormat hendaklah disertakan**
- **Contoh :**

**YBhg. Dato' Mahmud bin Mat
No. 13 Persiaran Maju**

4 – Surat kepada Pihak Berkuasa/Badan Berkanun/Pertutubuhan/Firma

➤ **Dialamatkan kepada ketua mengikut gelaran rasmi JAWATANNYA**

➤ **Diikuti nama dan alamat**

➤ **Contoh :**

Pengarah

**Lembaga Hasil Dalam Negeri Kedah
Tingkat 4-6 Wisma Persekutuan**

5 – Surat melalui Peguam

- Surat kepada penerima 'melalui' peguam hendaklah diamatkan kepada peguam yang dilantik bagi menguruskan hal ehwal penerima berkenaan

Contoh :

**Tetuan Imran Haris and Co
Peguambela dan Peguamcara
Tingkat 3, Wisma IMRAN**

6 – Surat Berkelompok

➤ **Dimulakan dengan perkataan SEMUA**

➤ **Contoh :**

**Semua Ketua Setiausaha Kementerian
Semua YB Setiausaha Kerajaan Negeri
Semua Pengarah Jabatan**

H : UNTUK PERHATIAN

- ❖ Dalam keadaan tertentu, surat rasmi juga ada yang dialamatkan terus kepada pegawai penerima yang bukan ketua jabatan tetapi ketua jabatan perlu mengetahui akan perkara berhubung penerima berkenaan.
- ❖ Tulis (u.p: nama pegawai) tidak **bold**
- ❖ Contoh: (u.p: Puan Maya binti Ahmad)

I : MELALUI DAN SALINAN

- ❖ Dalam keadaan tertentu, surat rasmi juga ada dialamatkan terus kepada pegawai penerima yang bukan ketua jabatan.
- ❖ Tetapi ketua jabatan perlu mengetahui akan hal berkenaan penerima surat tersebut

❖ **Surat berkenaan hendaklah melalui ketua jabatan penerima berkenaan**

❖ **Contoh**

**Encik Ahmad bin Abu
Bahagian Khidmat Pengurusan
Kementerian Kesihatan Malaysia
Tingkat 7, Blok E7, Kompleks E,
Putrajaya**

**Melalui dan salinan kepada,
Setiausaha Bahagian
Bahagian Khidmat Pengurusan**

J: SAPAAN SURAT

- Surat rasmi dibuka/dimulai dengan **KATA SAPAAN**
- Biasanya dimulakan dengan 'Tuan'/'Puan'
- Kepada mereka yang mempunyai gelaran kebesaran gunakan Rujukan Kehormat yang sesuai dengan gelaran

K : TAJUK SURAT

- ❖ Beri tajuk yang menggambarkan isi surat
- ❖ Satu surat satu tajuk/tujuan
- ❖ Surat jawapan gunakan tajuk yang sama dengan surat yang diterima
- ❖ Semua huruf besar, tanpa garisan dan tiada nokhtah pada akhir tajuk

(Hanya surat perundangan sahaja yang bergaris di bawah akhir tajuk)

❖ **Contoh tajuk - surat bukan perundangan**
PERMOHONAN UNTUK MENDAPATKAN
SEORANG PENCERAMAH BAGI BENGKEL
PENGURUSAN MESYUARAT

❖ **Contoh tajuk – surat perundangan**
PENGESAHAN JAWATAN
NAMA: MOHD. SAHRUL NIZAM BIN JAAFAR
NO. KP : 123456-03-6789

L : PEMBUKA KATA

- ❖ Merupakan nombor/perenggan pertama
- ❖ Tanpa nombor dan tanpa indentation (tab)
- ❖ Gunakan pembuka kata yang ringkas
- ❖ Sebaik-baiknya satu ayat sahaja
- ❖ Contoh:
Dengan segala hormatnya saya menarik perhatian tuan berhubung dengan perkara di atas.

❖ Jenis-jenis pembuka kata

1. Perbincangan terdahulu

✓ **Contoh:**

Merujuk kepada perbincangan pegawai Tuan ... (nama penuh) dengan saya pada ... (tarikh)

2. Tajuk Surat

✓ **Contoh:**

Merujuk kepada perkara tersebut di atas ...

3. Surat yang diterima

✓ **Contoh:**

Merujuk kepada surat tuan berhubung dengan perkara tersebut di atas.

4. Surat lanjutan

✓ **Contoh:**

Merujuk kepada surat kami INTAN(U)/BL/06/04/A/13 (54) adalah berkaitan.

M : ISI SURAT

- ❖ Merupakan perenggan kedua, ketiga dan seterusnya
- ❖ Gunakan nombor 2, 3 dan seterusnya
- ❖ Jika ada pecahan perenggan beri nombor a,b,c atau i,ii,iii bagi satu pecahan sahaja
- ❖ Tidak boleh melebihi dua peringkat pecahan 2,2.1,2.1.1

- ❖ Tiga titik (...) di sebelah kiri surat jika ada lampiran bertentangan dengan perkataan 'bersama-sama ini disertakan'
- ❖ Jika ada lampiran, sila nomborkan lampiran tersebut dan nyatakan dalam surat
- ❖ Contoh :

...   **3.   Bersama-sama ini dilampirkan Senarai Nama Peserta Kursus seperti Lampiran 1 untuk perhatian tuan.**

- ❖ Nombor pada lampiran yang diberikan hendaklah ditulis di sebelah atas kanan lampiran tersebut.
- ❖ Surat melebihi satu muka surat perlu diberi nombor muka surat berturutan mulai muka dua.
- ❖ Catat penanda adanya muka surat dua pada muka surat pertama
- ❖ Contoh:

...2/-

- ❖ **Perenggan terakhir/harapan/antisipasi tidak perlu dinomborkan**
- ❖ **Ia bukan merupakan isi surat dan hanya merupakan harapan penulis kepada penerima**
- ❖ **Contoh:**

Diharap pihak tuan dapat memberikan pertimbangan yang sewajarnya.

N : PENUTUP SURAT

- ❖ Tanpa nombor dan tanpa *indentation*(*tab*)
- ❖ Biasanya diakhiri dengan:
Sekian, terima kasih. @
Sekian.

(Sekiranya ucapan terima kasih telah di letakkan di dalam perenggan harapan, tidak perlu diulang dalam penutup)

O : SLOGAN/COGANKATA

- Slogan rasmi kerajaan
"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"
- Slogan/cogankata tambahan agensi jika berkenaan, tidak lebih daripada 2
- Hendaklah berada di bawah BUN dengan
- Satu pengikat kata dan berhuruf kecil
'Cintailah sungai kita'
'Budi bahasa budaya kita'

P : AKHIR SURAT

- **Merupakan rujukan diri penulis**
- **Hendaklah diakhiri dengan**

Saya yang menurut perintah,

Q : TANDATANGAN

- ❑ Nama dan jawatan perlu ditaip di ruang tandatangan
- ❑ Nama hendaklah **HURUF BESAR** dan *bold*.

(DATO' SRI ZAINAL RAHIM BIN SEMAN)

Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam
Jabatan Perkhidmatan Awam

R : BAGI PIHAK

- Sekiranya tandatangan bukan ketua jabatan, perkataan 'b.p.' hendaklah ditulis di bawah nama dan jawatan pengirim

(NOOR MAJIDAH BINTI WALLAD)

Setiausaha Bahagian Khidmat Pengurusan

b.p. Ketua Setiausaha

Kementerian Kesihatan Malaysia

S : SALINAN KEPADA

- **Taipkan singkatan s.k. jika ada salinan kepada pihak/fail tertentu**
- **Taipkan nama dan alamat mereka yang hendak diberi/dihantar salinan itu**
- **Jangan gunakan nombor sekiranya salinan lebih daripada satu**
- **Jangan gunakan indentation(tab)**

Susunan salinan kepada mengikut:

1. Kekananan
2. Pihak luar
3. Pihak dalaman
4. Fail timbul

T : PENGARANG/JURUTAIP

- Di ruang paling bawah sebelah kiri surat ditaip parap nama penulis dengan huruf Besar dan nama jurutaip dengan huruf kecil
- Singkatan nama fail/rekod
- Contoh

INTAN/yam/c/jemputan ceramah*

U : CARA PENGHANTARAN

- ✓ Ruangan untuk memberitahu cara penghantaran surat atau pengkelasan surat terperingkat
- ✓ Ia berada di atas sebelah kiri surat bertentangan dengan rujukan tuan
- ✓ Contoh:
**SULIT/TERHAD/
Telah difax pada*
Dengan Tangan**

PRINSIP PENULISAN SURAT

4C + 1P

CORRECT (BETUL)

CLEAR (JELAS)

COMPREHENSIVE (LENGKAP)

CONCISE (RINGKAS)

POLITE (BERSOPAN)

CORRECT (BETUL)

- **Ciri-ciri ketepatan/ketelitian, betul dari Segi:**
  1. **Ejaan**
  2. **Penggunaan ganti nama dan gelaran**
  3. **Penggunaan tanda bacaan**
  4. **Penggunaan perkataan**

CLEAR (JELAS)

□ Kejelasan

- 1. Mesej yang ingin disampaikan, jelas dan mudah difahami**
- 1. Perkataan, ayat tidak mengelirukan, tidak menyebabkan tafsiran berlainan**

COMPREHENSIVE (LENGKAP)

- Lengkap/kesempurnaan**
  - 1. Fakta, data dan maklumat perlu, dinyatakan dengan lengkap**
  - 2. Tiada fakta, data dan maklumat penting ditinggalkan**
  - 3. Kekemasan penyusunan topik/isu/perkara dan isi kandungan**

CONCISE (RINGKAS)

□ Ringkas/padat

- 1. Perlu ditulis seberapa padat dan ringkas**
- 2. Tepat dan tidak menggunakan bahasa terlalu berbunga-bunga atau berpusing-pusing**
- 3. Ayat yang ringkas**

POLITE (BERSOPAN)

- **Nada yang berdiplomasi**
  - 1. Mesej yang ingin disampaikan, jelas dan mudah difahami**
  - 2. Perkataan, ayat tidak mengelirukan, tidak menyebabkan tafsiran berlainan**

NEGARAKU

INSTITUT TADBIRAN AWAM NEGARA (INTAN)
JABATAN PERKHIDMATAN AWAM

SESI SOAL JAWAB SEKIAN, TERIMA KASIH

☎ : 012-5507084 ✉ : sahrulnizam@intura.intan.my

MOHD. SAHRUL NIZAM BIN JAAFAR
PEN. PERUNDING LATIHAN (P) 4